

Stichting Onderwijsprojecten Zambia

Jaarverslag 2014

De Stichting Onderwijsprojecten Zambia (SOZ) is eind 2009 opgericht. In 2011 is het eerste jaarverslag over 2010 verschenen. Het voorliggende jaarverslag 2014 is dan ook al weer de vijfde formele verantwoording van de Stichting naar de buitenwereld. Het bestuur hoopt dat u met genoeg kennis zult nemen van de inhoud en dat een positief gevoel over de lokale ontwikkelingen en de voortgang binnen het onderwijs zal overheersen.

Zoals de naam van de Stichting aangeeft, heeft zij als doel projecten te initiëren die het onderwijs in Zambia ten goede komen. Deze doelstelling heeft twee kanten. Enerzijds heeft ieder individueel project als resultaat dat een aantal jonge Zambianen (beter) onderwijs kunnen volgen. Anderzijds streeft de Stichting er naar een bijdrage te leveren aan (het nadenken over) de verbetering van de onderwijsstructuur in Zambia.

Kalwala Secondary School

Zoals eerdere verslagen en voortgangsrapportages op de website¹ laten zien is het beroepsonderwijs dat Kalwala Trades School bood inmiddels geïntegreerd in Kalwala Secondary School. Op deze wijze wordt binnen één enkele school het gehele spectrum aan vervolgonderwijs aangeboden: academisch onderwijs (op het niveau mavo/havo) en beroepsonderwijs (op het niveau lbo/mbo). Hiermee is een situatie gecreëerd waarin in principe iedereen die de lagere school heeft afgerond naar het vervolgonderwijs gaat. Met name de integratie van beide onderwijs richtingen in één enkel instituut is een structuur die door SOZ altijd sterk is bepleit. Enerzijds omdat hiermee schaalvoordelen te behalen zijn en anderzijds omdat het op deze wijze kansrijker is dat een leerling het voor hem of haar optimale onderwijspad kan volgen. Het is daarbij een uitdaging voor docenten en leiding van de school om status en aantrekkingskracht van beide 'stromen' gelijkwaardig te houden.

1 www.SOZambia.nl

Voortgang

Inmiddels heeft de Secondary School in Kalwala een omvang bereikt van ruim 500 leerlingen. Alle jaren worden nu aangeboden. Wel zal het aantal mogelijkheden in het beroeps onderwijs nog worden uitgebreid. Het huidige aanbod bestaat uit Metselen, Houtbewerking en Metaalbewerking. Landbouw en *Home economics* zullen op korte termijn worden toegevoegd. Vanuit de regionale behoefte gezien is het daarnaast wenselijk om het aantal technische richtingen uit te breiden (automonteur, loodgieter, elektricien, etc.). Tevens is het wenselijk om gerichte cursussen aan te bieden op het gebied van ondernemerschap.

Ook hier lopen we echter weer tegen het spanningsveld aan dat samenhangt met de omvang van de school:

- indien de school groter is kan een meer divers onderwijs aanbod geboden worden zonder schaalvoordelen te verliezen;
- de school kan alleen groter worden door een grotere regio te bedienen; een grotere regio betekent langere reistijden en de behoefte aan mogelijkheden tot overnachting met alle daarmee samenhangende extra voorzieningen, extra kosten en extra sociale problemen.

De groei waarvan op dit moment binnen de school sprake is, is niet het gevolg van gericht beleid. De leerlingen komen van steeds verder simpelweg omdat elders geen onderwijsvoorzieningen worden aangeboden. Een aantal van hen moet 3 uur lopen van en naar huis. De behoefte aan mogelijkheden tot overnachting nemen hierdoor toe. Het creëren van *boarding* faciliteiten is echter meer dan het bouwen van slaapzalen – toezicht en het aanbieden van maaltijden zijn minstens zo belangrijk. Daarom is vorig jaar gestart met het *Schoollunch* project dat tot doel heeft alle leerlingen dagelijks een gezonde maaltijd aan te bieden.

Schoollunch project

In 2014 heeft de school met hulp van de Nederlandse stichting School Support and Beyond² een goed lopende schooltuin gerealiseerd. De schooltuin levert voldoende mais voor de dagelijkse maaltijd. In het

2 <http://schoolsupportandbeyond.org/>

laatste regenseizoen³ zijn ook groenten aangeplant. Daarnaast zijn de eetzaal – die tevens dienst zal doen als ruimte voor sociale activiteiten – en de keuken gebouwd en ingericht. Met name de bouw van de eetzaal leverde problemen op omdat niet eerder een gebouw was neergezet met een dergelijk grote overspanning. Normaal wordt gebruik gemaakt van houten spanten waarop de golfplaten worden gemonteerd. In dit geval waren metalen spanten vereist. Dit zorgde helaas voor vertraging in de realisatie van de eetzaal. Van de andere kant was het een leerzaam project voor leerlingen en docenten.

Het is de intentie om in de toekomst de schooltuinen te koppelen aan een landbouwopleiding. Deze zou met name een bijdrage kunnen leveren aan de diversificatie van de landbouw – een ontwikkeling die door deskundigen en overheid gezien wordt als essentieel voor een adequate voedselvoorziening in de toekomst.

Verdere ontwikkelingen en vooruitblik

Het is een wekerende conclusie bij de afsluiting van een kalenderjaar: ook volgend jaar zal weer een spannend jaar worden waarin veel staat te gebeuren. We kijken naar een aantal verwachte en gewenste ontwikkelingen.

- In 2014 is de watervoorziening verbeterd door de realisatie van boorput. In 2015 zal gekeken worden hoe de toevoer van water verder uitgebreid kan worden zodat in de toekomst bevloeiing van de schooltuin mogelijk is en – zodra de slaapzalen gerealiseerd worden – de hygiëne in was en toilet voorzieningen voldoende gewaarborgd kan worden.
- Het Schoollunch project zal verder afgerond worden. Zodra een betrouwbare voedsel voorziening beschikbaar is zal gestart worden met de bouw van twee slaapzalen – één voor jongens en één voor meisjes.
- Het aanbod van vakonderwijs voor meisjes is beperkt. Hoewel uiteraard elke opleiding openstaat voor mannelijke en vrouwelijke

3 Het regenseizoen begint in Zambia ieder jaar in oktober/november en loopt door tot maart/april.

studenten, is het gewenst opleidingen toe te voegen in vakgebieden waartoe meisjes zich meer aangetrokken voelen.

- Reeds een aantal jaren maakten we melding van het grote tekort aan huizen voor docenten. Dit probleem blijft onze aandacht houden. Niet alleen omdat adequate huisvesting belangrijk is voor het functioneren van mensen, ook omdat het huisvesten van docenten in de omgeving van de school bijdraagt aan een cultureel en sociaal rijker leven voor leerlingen en docenten.

De rol van SOZ

SOZ zal in de toekomst meer een rol op de achtergrond gaan spelen ten aanzien van de ontwikkeling van Kalwala Secondary School. Nieuwe (deel)projecten zullen worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een lokale stichting. Deze stichting is in 2014 aangemeld volgens de daarvoor in Zambia geldende procedures. Helaas kost het daarmee samenhangende administratieve proces meer tijd dan verwacht.

Financieel overzicht

De Stichting kon in 2014 beschikken over ongeveer 55.000 euro aan donaties. Zoals eerder aangegeven heeft de oprichting van de lokale stichting langer geduurd dan verwacht. Hierdoor is de besteding van een deel van de middelen uitgesteld.

Een financieel jaaroverzicht is bijgevoegd.

Afsluiting

Tot slot wil ik namens het bestuur mijn dank richten aan de projectleider Lackson Kwangu, de docenten van Kalwala Secondary School en anderen die vanuit de lokale gemeenschap en het ministerie bij het project betrokken zijn geweest. Zonder uitzondering hebben zij een grote inzet getoond. Het was een plezier met hen samen te werken.

Verder prijzen wij ons gelukkig dat we binnen dit project hebben kunnen samenwerken met de stichting Joy of a Toy⁴. Wij konden altijd een beroep doen op hun kennis en ervaring en zij waren altijd beschikbaar om mee te denken en mee te helpen. Dank daarvoor.

4 <http://www.joyofatoy.nl/>

Tot slot gaat onze dank uit naar de Stichting School Support and Beyond die het deelproject Schoollunch zowel financieel mogelijk maakt als inhoudelijk vorm geeft. Dit project zal voor de leerlingengemeenschap een belangrijke stap voorwaarts betekenen.

Op de SOZ website is een uitgebreidere toelichting opgenomen en zijn foto's te zien die de voortgang van het project in beeld brengen.

Chris Hendriks, bestuursvoorzitter; begin 2015

Bijlage

Jaarrekening SOZ - 2014

Inkomsten

Donaties € 55,000.00

Totaal € 55,000.00

Saldo 1 januari 2014 € 131.82

Batig saldo 2014 € 37,202.68

Saldo 31 december 2014 € 37,334.50

Bank positie 31 december 2014

lopende rekening € 34.50

spaarrekening € 1,000.00

kwartaal rekening € 36,300.00

totaal € 37,334.50

Uitgaven

uitgaven trade school € 7,645.12

bankkosten € 159.70

werkbezoeken en declaraties € 9,986.45

stichtingkosten € 6.05

€ 17,797.32